

รูปแบบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
ในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
MODEL OF PROPERTY CRIME PREVENTION RELATED OF TOURISTS IN
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA HISTORICAL PARK

^[1]ณัฐวุฒิ ชัยรัตน์ Nattawut Chairat ^[2]ปณณรร หอมบุญมา Pannathorn Hombunma
^[1]^[2]มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Donut.chairach@gmail.com

Article Received: December 26, 2023, Revised: May 12, 2024, Accepted: August 12, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และ 2) ศึกษารูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 16 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การฉ้อโกงทรัพย์สิน การลักทรัพย์ลักษณะเก็บของได้ไม่ส่งคืนเจ้าของ การลักทรัพย์ในที่พัก การชิงทรัพย์ การลักทรัพย์ลักษณะล้วงกระเป๋า และการลงขายสินค้า ด้านสาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ นักท่องเที่ยวไปในสถานที่เสี่ยง นักท่องเที่ยวไม่ระมัดระวังทรัพย์สินของตน สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีกล้องวงจรปิด นักท่องเที่ยวเดินทางในเวลากลางคืน มีนักท่องเที่ยวรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเป้าหมายของมิจฉาชีพ และสภาพเศรษฐกิจไม่ดีทำให้คนตัดสินใจก่อเหตุ ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุทำให้นักท่องเที่ยวตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ สถานที่ที่มีมุมอับสายตา สถานที่เปลี่ยว ห่างไกลผู้คน สถานที่ที่ไม่มีแสงสว่างตอนกลางคืน ไม่มีกล้องวงจรปิด มีต้นไม้ขึ้นรก และสถานที่กว้างใหญ่ทำให้เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง ด้านการบังคับใช้กฎหมายสำหรับการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ โทษของอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินไม่มากพอที่จะทำให้ผู้ก่อเหตุกลัว ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ เจ้าหน้าที่น้อยแต่มีพื้นที่รับผิดชอบเยอะทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง การประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ดีพอ ยังไม่มีการร่วมมือกันแบบบูรณาการ เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวด เจ้าหน้าที่ทำงานแบบตั้งรับ ไม่ทำงานเชิงรุก และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าระงับเหตุได้ทันมีความล่าช้าในการปฏิบัติงาน และ 2) รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 5 ด้าน

ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) การจัดการสภาพแวดล้อม (3) การสื่อสารให้ความรู้ (4) ชุมชนสัมพันธ์ และ (5) การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน

คำสำคัญ: การป้องกันอาชญากรรม, อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์, นักท่องเที่ยว

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study problem of crime about related to tourists' property in Phranakhon Si Ayutthaya Historical Park, and 2) study model of property crime prevention related of tourists in Phranakhon Si Ayutthaya Historical Park. The research method was mixed methods research by qualitative research, there were 16 key informants by selective selection, the research tool was a semi-structured interview and data analysis with content analysis technique. Quantitative research, the sample group was 400 tourists in the area of Phra Nakhon Si Ayutthaya Historical Park through convenient sampling with a confidence value equal to 0.98 and statistics used in data analysis included mean and standard deviation. The results of the research were as following: 1) crimes related to the property of tourists in the area of Phra Nakhon Si Ayutthaya Historical Park included robbery, theft in the form of not returning items to their owners, theft in residences, pickpocketing, and fraudulent sale of merchandise. The reasons why tourists were the victims of property crimes going to risky places, not being careful with one's property, tourist attractions not having CCTV cameras, traveling at night, large gatherings of tourists were all targets for criminals, and the poor economy made people decided to commit crimes. The environmental aspects that caused tourists to become victims of property crimes included places with blind spots, isolated places; remote from people, places with no lighting at night, no CCTV, overgrown trees, and the large area meant that the staff could not provide comprehensive care. Law enforcement aspects of property crime prevention included that the penalties for property crimes were not sufficient to deter perpetrators. The performance of public sector officials in the prevention of property-related crimes included few officials but with a large area of responsibility resulting in inadequate supervision, poor coordination of related agencies, and no integrated cooperation, the officers were not strict, the officers worked defensively, not proactively, and the officers were unable to stop the incident in time, resulting in delays in their work. 2) The method of preventing crime related to tourists' property in the area of Phra Nakhon Si Ayutthaya Historical Park consisted in 5 areas: (1) Law enforcement, (2) Environmental management, (3) Communication and education, (4) Community relations and (5) Inter-agency cooperation.

Keywords: Crime Prevention, Property Crime, Tourists

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างรายได้หลักและคุณประโยชน์ให้ประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยขับเคลื่อนกว่าหนึ่งในสามของมูลค่าการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาการท่องเที่ยวไทยมีชื่อเสียงติดอันดับต้นในระดับโลกทั้งในด้านความงามและทางเลือกที่หลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว และวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ดึงดูดใจ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564) ถึงแม้ว่าในหลายปีที่ผ่านมาจะเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชะลอตัวลงไปบ้าง แต่เมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลายทำให้การท่องเที่ยวฟื้นตัวขึ้นอีกครั้ง คาดว่าปี พ.ศ. 2566 มูลค่าการท่องเที่ยวไทยจะเติบโตในอัตราเร่งแตะ 2.25 ล้านล้านบาท จากตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติพุ่งแตะ 28 ล้านคน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายต่อทริปสูงจะมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลทางอ้อมให้การท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2566 นี้มีความคึกคักเพิ่มสูงขึ้น (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีทีบี, 2566) แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังคงประสบปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัว ทำให้ปัญหาอาชญากรรมมีมากขึ้นตามไปด้วย สิ่งเหล่านี้น่าจะส่งผลกระทบต่อการกระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพราะการท่องเที่ยวมักจะเกี่ยวพันกับสังคมในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการเมือง ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั่นด้วย การเกิดคดีอาชญากรรมกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือแม้แต่กับนักท่องเที่ยวชาวไทย ถือเป็นเรื่องน่ากังวลเพราะกระทบไปถึงภาพลักษณ์ และอาจส่งผลถึงรายได้ของประเทศจากการท่องเที่ยวด้วย (พรหมพิเชฐ สนธิเมือง, 2564)

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหนึ่งในจังหวัดที่นักท่องเที่ยวสนใจและได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอดีตเคยเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยมาก่อน มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม และโบราณสถานที่น่าสนใจมากมาย โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาที่ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ให้เป็นมรดกโลก ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จึงเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เข้ามาเที่ยวได้จำนวนมาก ส่งผลให้มีรายได้เข้ามาหมุนเวียนในจังหวัดเป็นจำนวนมาก (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2566) แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาอาชญากรรมด้านความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวอยู่เนือง ๆ ที่มักพบได้จากข่าวที่เผยแพร่ตามสื่อต่างๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ คือ อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ในปี พ.ศ. 2558 ชาวผิวเมียนมาขโมยจักรยานยนต์วิ่งราวทรัพย์สินนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีที่มาท่องเที่ยวโดยการปั่นจักรยานชมโบราณสถาน ปี พ.ศ. 2561 ชาวพม่าโรตีสายไหมวิ่งราวทรัพย์สินนักท่องเที่ยวและดีไซเนอร์ 2 คู่รักชาวออสเตรเลีย ที่ปั่นจักรยานเที่ยวชมโบราณสถาน ไกล่เพนียดหลวงคล้องช้าง และในปีเดียวกัน ชาวชายไทยก่อเหตุวิ่งราวทรัพย์สินกระชากกระเป๋าที่สะพายนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน ซึ่งภายหลังพบว่าเป็นผู้ต้องหาที่เคยก่อคดีลักทรัพย์มาแล้ว 2 ครั้ง และยังไม่นับรวมถึงคดีที่ไม่ได้เผยแพร่ตามสื่อต่างๆ เป็นต้น ตัวอย่างคดีที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวที่ยกตัวอย่างนั้น จะเกิดขึ้นในลักษณะคล้ายกัน คือ การที่ผู้ต้องหาเลือกเหยื่อที่ปั่นจักรยานท่องเที่ยว ชมโบราณสถานแล้วนำกระเป๋าคล้องถ่ายรูป หรือของมีค่าใส่ไว้ในตะกร้าหน้ารถจักรยาน เมื่อนักท่องเที่ยวขาดความระมัดระวัง หรือเพเลิดเพลินกับการชมโบราณสถานในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจะต้องเป็นเหยื่อของคนร้ายที่รอโอกาสในการกระทำความผิดอยู่ โดยจากสถิติการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินในพื้นที่อำเภอ

พระนครศรีอยุธยาซึ่งอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่โดยเป็นข้อมูลสถิติของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ.2562 พบว่า เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งสิ้น 174 คดี จับกุมผู้กระทำความผิดได้ 155 คดี ปี พ.ศ. 2563 พบว่า เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งสิ้น 159 คดี จับกุมผู้กระทำความผิดได้ 146 คดี ปี พ.ศ. 2564 พบว่า เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งสิ้น 145 คดี จับกุมผู้กระทำความผิดได้ 120 คดี (สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา, 2561)

อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่ปลอดภัย หรือมีความเสี่ยงน้อยกว่า ดังนั้นอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจึงต้องมียุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามากขึ้น และให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก เหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยเรื่องรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปเป็นแนวทางให้หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นการลดปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยามากขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษารูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม จำนวน 16 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาหรือผู้แทน จำนวน 5 คน กลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการภายในหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน กลุ่มนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน และกลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน
 - 1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่างของยามาเน (Yamane, 1973) ความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling)

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับสภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน และรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม เท่ากับ 1.0 ทุกข้อคำถาม และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยเน้นการพูดคุยแบบเจาะลึกเป็นกันเอง และอัดเทปคำสัมภาษณ์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากตำรวจท่องเที่ยวที่ออกตรวจ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล 2 รูปแบบคือ 1) กรณีนักท่องเที่ยวมีสมาร์ตโฟน ให้ตอบแบบสอบถามในลักษณะใช้คิวอาร์โค้ด เพื่อตอบแบบสอบถามด้วยกรูเกิ้ลฟอร์ม และ 2) กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่มีสมาร์ตโฟนให้ตอบแบบสอบถามโดยใช้เอกสารที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยจัดหมวดหมู่ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปข้อค้นพบตามประเด็นการศึกษา ได้แก่ สภาพปัญหา สาเหตุ และรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การฉกฉวยทรัพย์สิน การลักทรัพย์ลักษณะเก็บของได้ไม่ส่งคืนเจ้าของ การลักทรัพย์ในที่พัก การชิงทรัพย์ การลักทรัพย์ลักษณะล้วงกระเป๋า และการลงขายสินค้า สาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ นักท่องเที่ยวไปในสถานที่เสี่ยง นักท่องเที่ยวไม่ระมัดระวังทรัพย์สินของตน สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีกล้องวงจรปิด นักท่องเที่ยวเดินทางในเวลากลางคืน มีนักท่องเที่ยวรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเป้าหมายของมิจฉาชีพ และสภาพเศรษฐกิจไม่ดีทำให้คนตัดสินใจก่อเหตุ ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นสาเหตุทำให้นักท่องเที่ยวตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ สถานที่ที่มีมุมอับสายตา สถานที่เปลี่ยวห่างไกลผู้คน สถานที่ที่ไม่มีแสงสว่างตอนกลางคืน ไม่มีกล้องวงจรปิด มีต้นไม้ขึ้นรก และสถานที่กว้างใหญ่ทำให้เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง ด้านการบังคับใช้กฎหมายสำหรับการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ โทษของอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินไม่มากพอที่จะทำให้ผู้ก่อเหตุกลัว ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ได้แก่ เจ้าหน้าที่น้อยแต่มีพื้นที่รับผิดชอบเยอะทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง การประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ดีพอ ยังไม่มีการร่วมมือกันแบบบูรณาการ เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวด

เจ้าหน้าที่ทำงานแบบตั้งรับ ไม่ทำงานเชิงรุก และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าระงับเหตุได้ทันมีความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

2. รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อให้ผู้ก่อเหตุรับโทษตามกฎหมายไม่มีการยกเว้น หรือเลือกปฏิบัติ 2) จัดตำรวจสายตรวจในเครื่องแบบออกตรวจอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก 3) หากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและคนร้ายไม่กล้ากระทำความผิด 4) จัดตำรวจสายตรวจในเครื่องแบบให้ตรวจตราครอบคลุมทั้งพื้นที่โดยเฉพาะจุดเสี่ยง และ 5) มีการตั้งจุดตรวจในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม

2.2 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) มีไฟฟ้าส่องสว่างทั่วทั้งอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา 2) ทำการตัดต้นไม้หรือหญ้าที่รกให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ไม่มีจุดบังสายตาหรือที่หลบซ่อนสำหรับคนร้าย 3) มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ครอบคลุมทั่วทั้งบริเวณ โดยเฉพาะบริเวณโบราณสถานที่มีจุดบังสายตา 4) มีการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนในบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม และ 5) จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตามจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม

2.3 ด้านการสื่อสารให้ความรู้ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดทำแผ่นพับแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว 2) ให้ความรู้กับผู้ประกอบการรถตุ๊กๆ ร้านเช่ารถจักรยาน ร้านอาหาร เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการเหล่านี้จะให้คำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดกับนักท่องเที่ยวได้ 3) ประชาสัมพันธ์เส้นทางที่ปลอดภัย และการปฏิบัติตัวให้ปลอดภัยในการท่องเที่ยวในโบราณสถานต่างๆ ผ่านสื่อโซเชียล เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) 4) จัดทำป้ายเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ตั้งไว้ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และ 5) จัดทำป้ายเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

2.4 ด้านชุมชนสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ช่วยเป็นหูเป็นตาในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 2) จัดตั้งเครือข่ายชุมชนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมถึงการเข้าร่วมในการป้องกันภัยระงับเหตุและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ 3) จัดตั้งเครือข่ายชุมชน ผ่านสื่อออนไลน์ที่สมาชิกชุมชนเข้าถึงได้ง่าย เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) เพื่อแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 4) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่ ดูแลต้นไม้ไม้ให้รก และเป็นเจ้าบ้านที่ดีช่วยดูแล และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนได้ทราบนโยบาย หรือแนวทางปฏิบัติในร่วมกันป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) ประสานงานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ให้ช่วยกันสอดส่องดูแล เพื่อป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 2) ประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อติดตั้งไฟส่องสว่าง ตัดต้นไม้ที่ขึ้นรกในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม 3) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา จัดให้มีจุดตรวจในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาอย่างทั่วถึง 4) จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยของหน่วยงานรัฐ ติดป้ายเสริมความรู้ และวิธีป้องกันและ

พร้อมเผชิญเหตุ และ 5) ประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยวจัดทำโครงการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เกี่ยวกับอะไรให้ปลอดภัย ซึ่งอาจเป็นการให้ความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line)

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของนักท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย	4.44	0.69	มาก	3
2. ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม	4.48	0.68	มาก	1
3. ด้านการสื่อสารให้ความรู้	4.46	0.73	มาก	2
4. ด้านชุมชนสัมพันธ์	4.39	0.77	มาก	5
5. ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน	4.41	0.71	มาก	4
ภาพรวม	4.43	0.50	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.68) ด้านการสื่อสารให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.73) ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.69) ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.71) และด้านชุมชนสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การฉ้อโกงทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า เจ้าของรู้ตัวและทรัพย์สินอยู่ใกล้ตัวเจ้าของทรัพย์สิน มีกรณีตัวอย่างดังนี้ นักท่องเที่ยววางของไว้ที่ตะแกรงหนารถจักรยานหรือรถจักรยานยนต์ แล้วโดนวิ่งราวไป นักท่องเที่ยววางกระเป๋าเงิน หรือโทรศัพท์มือถือไว้บนโต๊ะอาหาร แล้วโดนวิ่งราวไป การวิ่งราวกระเป๋าถือ หรือสร้อยคอจากนักท่องเที่ยว การลักทรัพย์ลักษณะเก็บของได้ไม่ส่งคืนเจ้าของ เมื่อนักท่องเที่ยวทำของมีค่าหล่นหาย หรือวางลืมไว้ แล้วมีผู้เก็บของนั้นได้ แต่ไม่นำไปส่งคืนเจ้าของหรือประสานเจ้าหน้าที่เพื่อส่งคืนทรัพย์สินแก่เจ้าของ เจตนาเช่นนี้จึงถือเป็นการลักทรัพย์ด้วย ของที่นักท่องเที่ยวมักทำหล่นหาย หรือวางลืมไว้ เช่น กระเป๋าเงิน โทรศัพท์มือถือ กล้องถ่ายรูป การลักทรัพย์ในที่พัก กรณีที่นักท่องเที่ยวเข้าพักในโรงแรม เกสเฮาส์ รีสอร์ทแล้วมีคนแอบเข้าไปลักทรัพย์สินของมีค่าไปตอนที่นักท่องเที่ยวไม่อยู่ในที่พัก การชิงทรัพย์ เป็นการลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยการใช้กำลังเข้าทำ

ร้ายหรือ ชูเชิญว่าจะใช้กำลังเข้าทำร้ายในทันที เพื่อให้ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่ ยินยอมให้ทรัพย์สินไป การชิงทรัพย์สินมักเกิดในบริเวณพื้นที่เปลี่ยว ห่างไกลสายตาผู้คน มีที่บังตา นักท่องเที่ยวจึงมักตกเป็นเหยื่อได้ง่าย การลักทรัพย์ลักษณะล้วงกระเป๋า ซึ่งมักเกิดการล้วงกระเป๋า เมื่อสถานที่ท่องเที่ยวมีผู้คนอยู่เป็นจำนวนมาก หรือเป็นช่วงที่มีงานเทศกาล เช่น งานลอยกระทงที่อยุธยาหรืองานวันสงกรานต์ ถ้านักท่องเที่ยวไม่ระวังตัวก็มักมีเหตุการณ์โดนล้วงกระเป๋าอยู่เสมอ และการลงขายสินค้า ซึ่งมักเกิดกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในลักษณะที่ขายของแพงกว่าราคาปกติ อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้คนมีศีลธรรมน้อยลง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้โจรตัดสินใจก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักท่องเที่ยวที่ไม่ทันได้ระมัดระวังตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของยงยุทธ อาจกมล (2559) ที่ทำการวิจัยเรื่องการป้องกันอาชญากรรมและการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะเมืองอยุธยา ผลพบว่า ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เกาะเมืองอยุธยายังมีอาชญากรรมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี พฤติกรรมการกระทำผิดทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครกร ธรรมศิริ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนรอบสถาบันการศึกษากรณีศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผลพบว่า รูปแบบของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้น ได้แก่ จี้ชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ และปล้นทรัพย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานันท์ สุทธินันท์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ผลพบว่า รูปแบบการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนมาก

2. รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีผลการวิจัยดังนี้

2.1 ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและคนร้ายไม่กล้ากระทำความผิด อาจเป็นเพราะ การบังคับใช้กฎหมายมีความสำคัญต่อการป้องกันอาชญากรรม โดยบังคับใช้กฎหมายเป็นการอธิบายถึงการป้องกันอาชญากรรมโดยคำนึงถึงการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบออกตรวจท้องที่มีการจัดสายตรวจแบบต่าง ๆ และเขตตรวจเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ เพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำผิดของคนร้ายเป็นหลัก สอดคล้องกับทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement theory) ที่กล่าวว่า หากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและคนร้ายไม่กล้ากระทำความผิด ซึ่งทฤษฎีนี้ถือเป็นการดำเนินการลดปัญหาอาชญากรรมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น (คมเดช ไชยเดือน, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรวุฒิ วัฒนสิน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่กระทำต่อผู้สูงอายุ ผลพบว่า รูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่กระทำต่อผู้สูงอายุ ประการหนึ่งคือ การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ การตรวจตราป้องกันเหตุร้ายในที่สาธารณะ การสืบสวนสอบสวนจับกุมผู้กระทำผิดให้ได้รับโทษแล้ว รวมทั้งพัฒนาระบบการแจ้งเหตุร้ายให้สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ยังต้องนำกระบวนการตำรวจชุมชนมาใช้ในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรม

2.2 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำการตัดต้นไม้หรือหญ้าที่รกให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ไม่มีจุดบังสายตาหรือที่หลบซ่อนสำหรับคนร้าย อาจเป็นเพราะ การจัดการสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยเป็นการตัดช่องโอกาสในการก่อเหตุ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2557) ที่อธิบายทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime

control through environmental design) ว่าเป็นวิธีการปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรม เช่น การสร้างรั้วหรือสิ่งกีดขวางมิให้ผู้กระทำผิดเข้าถึงบริเวณสิ่งของ หรือบุคคล โดยเพิ่มความเสี่ยงที่คนร้ายจะถูกตรวจพบหรือถูกจับกุมมากยิ่งขึ้น หรือการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยง) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาพร เจริญสรชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางในการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของกองกำกับการ 1 กองบังคับการตำรวจรถไฟ ผลพบว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม ประการหนึ่งควรติดตั้งแสงสว่างเพิ่มเติมในบริเวณจุดต่อแหลมและติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV)

2.3 ด้านการสื่อสารให้ความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประชาสัมพันธ์เส้นทางที่ปลอดภัย และการปฏิบัติตัวให้ปลอดภัยในการท่องเที่ยวในโบราณสถานต่างๆ ผ่านสื่อโซเชียล เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) อาจเป็นเพราะ นักท่องเที่ยวไม่ใช่คนในพื้นที่การสื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาพร เจริญสรชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางในการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของกองกำกับการ 1 กองบังคับการตำรวจรถไฟ ผลพบว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมที่สำคัญคือควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนภัย

2.4 ด้านชุมชนสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ช่วยเป็นหูเป็นตาในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะชุมชนสัมพันธ์มีความสำคัญ โดยคำนึงถึงการมีความสัมพันธ์อันดีของบุคคล มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในชุมชน ในสังคม ซึ่งจะช่วยกันเป็น หูเป็นตาป้องกันอาชญากรรมระหว่างกันได้ สอดคล้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2557) ที่อธิบายไว้ว่า ชุมชนสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมก็คือการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชนหรือ ละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัย จากภัยอาชญากรรม โดยตำรวจจะเป็นผู้มีบทบาทในการวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม และชัยวัฒน์ สลักคำ (2557) ได้อธิบายไว้ว่า รูปแบบการบริการชุมชน หรือชุมชนสัมพันธ์ มีความสำคัญเนื่องจาก ชาวบ้านจะรู้จักชุมชนของตนเองได้ดีที่สุด เน้นการปฏิบัติงานเป็นหนึ่งเดียวกับชาวบ้านในชุมชนกับตำรวจและยังเกิดการกระจายอำนาจ เพราะประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทในการดูแลสวัสดิภาพของชุมชนของตนเองทำให้สามารถป้องกันอาชญากรรมได้อย่างดีเยี่ยม

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประสานงานกับหน่วยงานรัฐในพื้นที่ให้ช่วยกันสอดส่องดูแล เพื่อป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง เพราะหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เมื่อหน่วยงานในถิ่นร่วมกันทำย่อมทำให้การป้องกันอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญชนก สุขเกษม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ผลพบว่า รูปแบบการป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมประการหนึ่ง คือ ควรมีการประสานงานระหว่างตำรวจท่องเที่ยวกับตำรวจตรวจคนเข้าเมืองหรือสถานทูตต่างๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสแกนหรือตรวจสอบประวัตินักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันกลุ่มอาชญากรเข้ามาในประเทศไทยโดยการแฝงตัวเป็นนักท่องเที่ยว

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมาย การจัดการสภาพแวดล้อม ด้านการสื่อสารให้ความรู้ ชุมชนสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
ในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ที่พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการตั้งจุดตรวจในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม ดังนั้น สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ควรประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา จัดให้มีจุดตรวจในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาอย่างทั่วถึง

1.2 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ที่พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนในบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม ดังนั้น

สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ควรจัดทำป้ายสัญลักษณ์เตือนในบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความระมัดระวังทรัพย์สินของตนเอง เป็นการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินอีกทางหนึ่ง

1.3 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารให้ความรู้ ที่พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำแผ่นพับแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว ดังนั้น สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ควรจัดทำแผ่นพับเพื่อแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยกับนักท่องเที่ยว โดยอาจจะจัดทำในรูปแบบแผ่นพับที่ตกแต่งด้วยตัวการ์ตูน ซึ่งสามารถใช้สมาร์ตโฟนอ่านได้อย่างสะดวก

1.4 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านชุมชนสัมพันธ์ ที่พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่ ดูแลต้นไม้ไม้ให้รัก และเป็นเจ้าบ้านที่ดีช่วยดูแล และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังนั้นสำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาควรจัดทำโครงการที่เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสถานที่ ดูแลต้นไม้ไม้ให้รัก และเป็นเจ้าบ้านที่ดีช่วยดูแล และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้อีกทางหนึ่ง

1.5 จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ด้านการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ที่พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อติดตั้งไฟส่องสว่าง ตัดต้นไม้ที่ขึ้นรกในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม ดังนั้นสำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาควรประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อติดตั้งไฟส่องสว่าง ตัดต้นไม้ที่ขึ้นรกในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม เนื่องจากสำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา อาจมีทรัพยากรทั้งคน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ดังนั้นการประสานงานกับหน่วยงานที่พร้อมกว่าจึงมีความสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งอื่นๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). 9 แนวโน้มใหม่ในอนาคตการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). ข้อมูลนักท่องเที่ยว ณ เดือนมกราคม-เดือนกันยายน พ.ศ. 2566. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ไกรวุฒิ วัฒนสิน. (2561). รูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่กระทำต่อผู้สูงอายุ. รายงานวิจัย. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

- คมเดช ไชยเดือน. (2561). รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยของอาสารสมัครตำรวจบ้านในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 4. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สลักคำ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมกรณีศึกษา : สถานีตำรวจภูธรสามโคก จังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธัญชนก สุขเกษม. (2558). รูปแบบการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรหมพิเชฐ สนธิเมือง. (2564). สภาพปัญหาและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย. วารสารอาชญาวิทยาและสังคมศาสตร์. 3(2). 1-17.
- ยงยุทธ อากมล. (2559). การป้องกันอาชญากรรมและการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะเมืองอยุธยา. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจทีทีบี. (2566). ttb analytics คาดรายได้การท่องเที่ยวไทยปี 2566 เพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาทจากปีก่อน. แหล่งที่มา <https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/travel-thailand-2566>. สืบค้นเมื่อ 7 เม.ย. 2566.
- ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). โครงการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย. แหล่งที่มา <https://intelligencecenter.tat.or.th/articles/12311>. สืบค้นเมื่อ 7 เม.ย. 2566.
- สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา. (2561). สถิติอาชญากรรม. พระนครศรีอยุธยา: สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา.
- สถาพร เอียรธรรมชัย. (2564). แนวทางในการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้โดยสารการรถไฟแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาพื้นที่รับผิดชอบของกองกำกับการ 1 กองบังคับการตำรวจรถไฟ. วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย. 17(1). 17-32.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2557). คู่มือการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่งานป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- อัครกร ธรรมศิริ. (2561). แนวทางการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนรอบสถาบันการศึกษากรณีศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อานันท์ สุทธินันท์. (2564). แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม. วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์. 7(2). 108-121.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.